

Hrvatska

EMN KRATKO IZVJEŠĆE O STANJU U ZEMLJI

2017

GLAVNI RAZVOJ U VEZI MIGRACIJA I MEĐUNARODNE ZAŠTITE, UKLJUČUJUĆI NAJNOVIJE STATISTIČKE PODATKE

ZAKONITE MIGRACIJE I MOBILNOST

PROMICANJE ZAKONITIH KANALA MIGRACIJA

Bez relevantnih promjena u 2017.

EKONOMSKE MIGRACIJE

Zakonodavni okvir Hrvatske za zakonite migracije promijenio se nakon stupanja na snagu **Izmjena i dopuna Zakona strancima** (u srpnju 2017.) i **Izmjena i dopuna Pravilnika o statusu i radu stranaca** (u listopadu 2017.). Ova dva instrumenta uvela su novosti za nekoliko kategorija ekonomskih migranata. Njima su u hrvatsko zakonodavstvo prenesene odredbe Direktive o osobama premještenim unutar društva (2014/66/EU) te uvedene dozvole za boravak i rad za osobe koje su dugoročno premještene unutar društva. Osobe koje su kratkoročno premještene unutar društva s dozvolom za rad iz druge države članice sada mogu raditi do 90 dana bez potrebe za podnošenjem zahtjeva za novom dozvolom. U nacionalno zakonodavstvo su također prenesene odredbe Direktive o sezonskim radnicima (2014/36/EU), kojima su uvedene kratkoročne (90 dana) i dugoročne (šest mjeseci) dozvole za boravak i rad. Neke manje promjene uvedene su za ostale kategorije plaćenih radnika: dozvole za boravak i rad za razdoblja dulja od 90 dana za filmske produkcije; izdavanje potvrda o prijavi rada za poslove do 60 dana i jednogodišnje ograničenje za volonterski rad, s mogućnošću produženja od šest mjeseci.

2017. godine, kvote za dozvole za rad postavljene su na 7.026 dozvola, uključujući produženje postojećih dozvola, a kasnije na 9.079. Na kraju 2017. godine, kvota za 2018.

KLJUČNE NAPOMENE

Nakon izmjena i dopuna Zakona o strancima, odredbe Direktive o osobama premještenim unutar društva i Direktive o sezonskim radnicima prenesene su u nacionalno zakonodavstvo. Kvota za zapošljavanje stranaca postavljena je na 9.079 dozvola, što predstavlja povećanje veće od 290% u usporedbi s 2016.

Republika Hrvatska je po prvi puta sudjelovala u preseljenju državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva. Ukupno je preseljeno 40 sirijskih državljana iz Turske, a za 2018. predviđeno je preseljenje dodatnih 100 osoba.

Kapaciteti za zadržavanje povećani su otvaranjem dva tranzitna prihvatna centra za nezakonite migrante.

postavljena je na 31.000 dozvola, od kojih je 540 rezerviranopostavljena je na 31.000 dozvola, od kojih je 540 rezervirano za sezonske radnike, a 250 za radnike u području IKT-a. Izmjene i dopune Zakona o strancima sadrže pravila čiji cilj je izbjegavanje socijalnog dampinga. U slučajevima u kojima poslodavac ne ispunjava svoje obveze u vezi sa socijalnom sigurnošću, pravima radnika, uvjetima rada i zaposlenja, poreznim obvezama i kolektivnim ugovorom koji ga obvezuje, dozvola za boravak i rad mogu se odbiti.

Nadalje, izmjene i dopune Zakona o strancima uvele su odredbe kojima se određuju kazne za poslodavca i državljane

trećih zemalja u slučajevima neprijavljenog rada. Međutim, potrebna su dodatna poboljšanja pravila u vezi sa zaštitom na radu ili kolektivnim ugovorima o plaćama u pojedinim područjima primjene.

SPAJANJE OBITELJI

Izmjenama i dopunama Zakona o strancima (iz srpnja 2017.) uvedene su promjene kategorija sponzora koji imaju pravo na spajanje obitelji. Nositelji privremenih dozvola za boravak za potrebe sezonskog rada, nositelji privremenih dozvola za boravak za druge potrebe, upućeni radnici, radnici koji usluge pružaju u korist i u ime stranog poslodavca i prekogranični radnici isključeni su iz kategorije nositelja dozvola za boravak koji imaju pravo na spajanje obitelji.

S druge strane, državljani trećih zemalja koji su rođaci hrvatskih državljana više nisu obvezni pružiti dokaze o osiguranim sredstvima za samoudržavanje. U iznimnim okolnostima (na primjer, ako mogu pružiti dokaz da konzularni ured njihove zemlje podrijetla ne može izdati putni dokument, a njihov identitet se može utvrditi izvan sumnje), rođaci hrvatskog državljana nisu obvezni pokazati valjani putni dokument.

UPRAVLJANJE MIGRACIJAMA I MOBILNOŠĆU

S ciljem pripreme ulaska u **Schengenski prostor**, Hrvatska je uvela nove tehnologije radi poboljšanja graničnog nadzora. Hrvatska se pridružila Schengenskom informacijskom sustavu u lipnju 2017. Ocjene primjene Schengenske pravne stečevine provele su se za područja SIS-SIRENE (u rujnu 2017.) i upravljanja vanjskim granicama (studeni-prosinac 2017.).

2017. godine, usvojene su **Izmjene i dopune Pravilnika o vizama** (Narodne novine br. 130/11,74/13, 69/17). S njima povezane promjene postupka za izdavanje viza, stupaju na snagu 2018. Ove promjene se, između ostalog, odnose na produženje razdoblja valjanosti dokumenata prilikom podnošenja zahtjeva za vizom; postupke za suspenziju vize, postupke produženja vize; izdavanje vize s duljim razdobljima valjanosti; nove metode poništavanja naljepnica vize i novo tijelo nadležno za rješavanje žalbi.

MEĐUNARODNA ZAŠTITA UKLJUČUJUĆI AZIL

Uvedene su **zakonske promjene** u vezi sudskog nadzora odluka o azilu. Izmjene i dopune Zakona o upravnim sporovima stupile su na snagu u travnju 2017. Prema ovim izmjenama i dopunama, podnositelji zahtjeva mogu uložiti

dodatnu žalbu protiv odluke koju donese upravni sud pred Viskom upravnim sudom. Ova žalba, međutim, nema suspenzivni učinak. Ne postoje javno dostupni podaci o tome kako ovo funkcionira u praksi. Nadalje, prijašnja praksa pokazala je da u nekim slučajevima, kada su podnositelji zahtjeva zastupali odvjetnici koji su u ime podnositelja podnijeli žalbu i prisustvovali ročištu pred upravnim sudom, odvjetnicima troškovi nisu bili nadoknađeni na temelju odluke suda. Nakon ovih izmjena i dopuna, to više nije problem.

U području **pristupa postupku azila**, poduzete su mjere za olakšanje svakodnevnog rada nadležnih tijela. Primjerice, razvijeni su novi Standardni operativni postupci (SOP). Osim toga, u Odjelu za azil (uključujući dublinsku jedinicu) i Prihvatnom centru zaposleni su novi službenici, što je omogućilo registraciju svih podnositelja zahtjeva u istom danu u kojem su zahtjevi podneseni. Također, povećan je broj zaposlenika u području prihвата. Postupak uzimanja otisaka prstiju olakšan je nabavom 30 novih mobilnih i stacionarnih radnih stanica.

U vezi s **dublinskim postupcima** zaposlena su dva nova službenika u dublinskoj jedinici u sklopu Odjela za azil. Transferi na temelju Uredbe iz Dublina suspendirani su prema Grčkoj, Italiji i Bugarskoj.

U području **preseljenja**, donesena je odluka o preseljenju maksimalnog broja od 100 osoba iz Turske tijekom 2018. U 2017. godini, preseljeno je 40 osoba iz Turske. Što se tiče **premještanja**, premješteno je 62 osoba iz Grčke (50) i Italije (12).

U sustavu azila i dalje ostaju izazovi u pogledu nedostatka usmenih prevoditelja za pashto i sporih postupaka za dodjelu zakonskih skrbnika maloljetnicima bez pratnje.

MALOLJETNICI BEZ PRATNJE I OSTALE RANJIVE SKUPINE

U vezi s **maloljetnicima bez pratnje i pripadnicima drugih ranjivih skupina koji nisu podnijeli zahtjev za azil**, Uprava granične policije RH sudjelovala je u radu radne skupine koja je uključivala više agencija i koja je izradila Protokol o postupanju prema djeci bez pratnje te u drugim projektima u vezi s maloljetnicima bez pratnje u suradnji s nevladinim organizacijama. Nadalje, izmjenama i dopunama Zakona o strancima proširena je definicija ranjivih skupina te se pruža besplatno pravno savjetovanje svim ranjivim skupinama.

INTEGRACIJA

U studenom 2017. Vlada RH usvojila je **'Akcijski plan za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za razdoblje 2017.-2019.'** Planiraju se dodatne mjere u sljedećim područjima: socijalna i zdravstvena skrb, smještaj i stanovanje, učenje jezika i obrazovanje, zapošljavanje, međunarodna suradnja, suradnja među odjelima i podizanje razine svijesti javnosti i stručnjaka o osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita.

U prosincu 2017. Vlada je također usvojila **Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije (2017.-2022.)** i s njime povezani Akcijski plan za razdoblje 2017.-2019. Sveukupno je planirano 76 mjera u području rada i zapošljavanja, obrazovanja i znanosti, socijalne skrbi i obitelji, zdravstvenog osiguranja, stanovanja, informiranja javnosti i medija. Uspostavljena je Radna skupina za praćenje i provedbu Plana.

Razvijen je **Okvir za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita na lokalnoj razini**, čiji cilj je pružanje specifičnih smjernica i preporuka lokalnim jedinicama samouprave.

NEZAKONITE MIGRACIJE

Krajem 2017. godine, ažurirani su planovi za **Sprječavanje nezakonitih migracija u Republiku Srbiju, Crnu Goru i Bosnu i Hercegovinu**. Planovi uključuju tri moguća scenarija nezakonitih prelazaka granica (1.000, 1.000-3.000 i 3.000 prelazaka dnevno) i tri „zone djelovanja“ (aktivnosti u neposrednoj blizini granice, aktivnosti koje uključuju Policijsku upravu na njenom vlastitom teritoriju i aktivnosti koje obuhvaćaju cijeli teritorij Hrvatske). Mjere uključuju povećanu suradnju s lokalnim policijskim snagama, nabavu dodatne tehnološke opreme (termovizijski sustavi graničnog nadzora i bespilotne letjelice s fiksnim krilima) i zapošljavanje dodatnih policijskih djelatnika u pograničnim područjima. Nadalje, Hrvatska i Srbija dogovorile su uspostavu zajedničkih patrula na zajedničkim granicama i pokretanje zajedničkog kurikuluma i programa obuke za njih.

POVRATAK

Izmjenama i dopunama **Zakona o strancima** u nacionalno zakonodavstvo prenesene su odredbe članka 2. stavka 2.(a) Direktive o vraćanju.¹ Ovaj članak navodi slučajeve u kojima države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati ovu Direktivu na državljane trećih zemalja. Za srpanj 2018. planirano je stupanje na snagu **Pravilnika o postupanju prema strancima** koji će detaljno propisati postupke u vezi sa strancima.

Izmjenama i dopunama uvedeno je korištenje različitih jezika za izdavanje odluke o povratku, kao i produženje zabrane povratka u Europsko gospodarsko područje. U 2017. godini, Ministarstvo unutarnjih poslova, koje je odgovorno za upravljanje nacionalnim projektima unutar AMIF-a i za njihovo praćenje, objavilo je javni natječaj za provedbu programa potpomognutog dobrovoljnog povratka, ali nije zaprimilo nijednu ponudu. Novi natječaj objavit će se tijekom 2018.

U 2017. izdano je 3.017 odluka o povratku, od kojih je 1.025 provedeno.

Konačno, u listopadu 2018. u Moskvi, Vlada RH i Vlada Ruske Federacije potpisale su **Provedbeni protokol** o provedbi Sporazuma između Europske zajednice i Ruske Federacije o ponovnom prihvatu.

MJERE ZA SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA

U 2017. izrađena su tri protokola: **za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima; za integraciju i reintegraciju žrtava trgovanja ljudima i o postupanju pri dobrovoljnom i sigurnom povratku žrtava trgovanja ljudima**. Izrađen je Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje 2018.-2021, koji će biti upotpunjen u 2018.

Konačno, u 2017. godini 18 zaposlenika Odjela za azil i šest zaposlenika prihvatnih centara, kao i osoblje hrvatskog Crvenog križa, prošlo je **program obuke za prepoznavanje žrtava trgovanja ljudima**.

¹ Članak 2. st. 2.(a) Direktive o vraćanju državama članicama dozvoljava da Direktivu ne primjenjuju na državljane trećih zemalja „kojima je odbijen ulazak u skladu s člankom 13. Zakonika o schengenskim granicama ili koji su uhićeni ili zadržani od strane nadležnih tijela zbog nezakonitog prelaska kopnene, morske ili zračne vanjske granice države članice i koji potom nisu dobili dozvolu ili im nije priznato pravo boravka u toj državi članici“.

MAKSIMIZIRANJE RAZVOJNOG UČINKA MIGRACIJA I MOBILNOSTI

U 2017. godini Hrvatska je u **Krizni uzajamni fond EU-a za Afriku uplatila** 200.000 Eura.

STATISTIČKI PRILOG

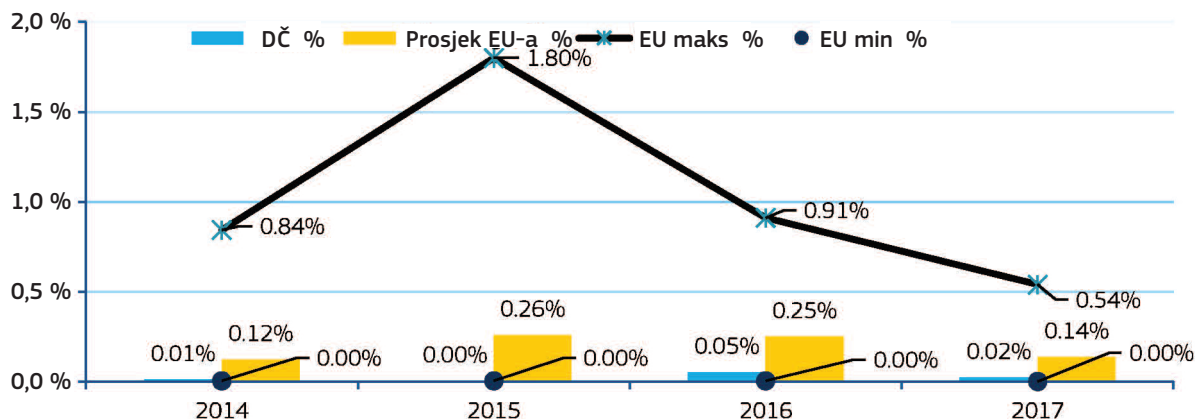
Statistički prilog pruža pregled najnovijih raspoloživih statističkih podataka za Hrvatsku o aspektima migracija i međunarodne zaštite (2014.-2017.), uključujući pitanja boravka, azila, maloljetnika bez pratnje, nezakonitih migracija, povrata i viza. Kada statistički podaci nisu dostupni, u Prilogu je navedeno „N.P.“.

STATISTIČKI PRILOG: MIGRACIJE I AZIL U HRVATSKOJ (2014.-2017.)

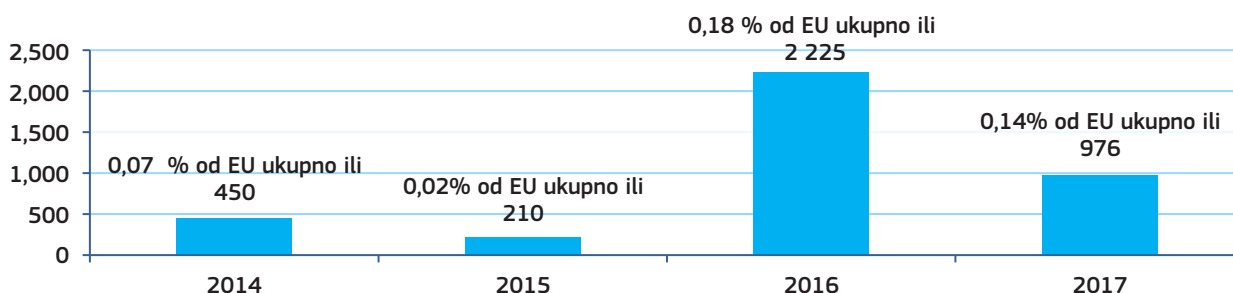
1. MEĐUNARODNA ZAŠTITA I AZIL

Slika 1: zahtjevi za azil kao udio ukupnog stanovništva u Hrvatskoj, prosjeka EU-a te maksimalne i minimalne razine u EU-u (2014.-2017.)

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_asyappctza](#)), podacima pristupljeno 30.03.18.

Slika 2: broj zahtjeva za azil i kao udio ukupnog broja zahtjeva u EU-u (2014.-2017.)

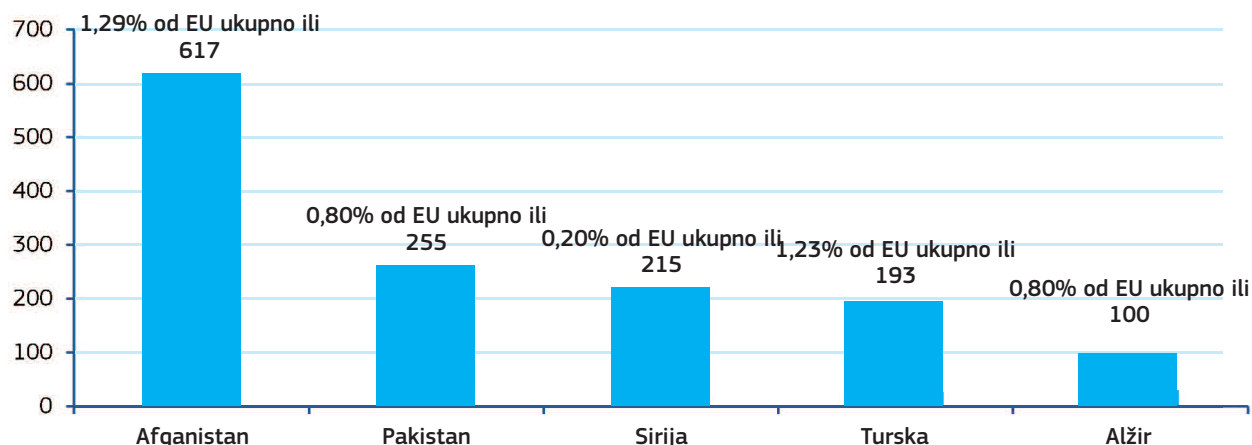
Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_asyappctza](#)), podacima pristupljeno 17.08.18.

Tablica 1: zahtjevi za azil: pet najčešćih državljanstava trećih zemalja (2014.-2017.)

2014			2015			2016			2017		
Državljanstvo	Br.	% od ukupnog	Državljanstvo	Br.	% od ukupnog	Državljanstvo	Br.	% od ukupnog	Državljanstvo	Br.	% od ukupnog
Alžir	75	17%	Alžir, Sirija	25	12%	Afganistan,	690	31%	Afganistan,	617	45%
Sirija	65	14%	Maroko, Nigerija	15	7%	Irak	335	15%	Pakistan	255	18%
Pakistan	25	6%	Turska, Kosovo, Ukrajina; Afganistan, Iran	10	5%	Sirija	335	15%	Sirija	215	15%
Egipat, Maroko, Tunis, Nigerija, Bangladeš	20	4%	Bugarska, Crna Gora, Srbija, Bosna i Hercegovina	5	2%	Pakistan	180	8%	Turska,	193	14%
						Iran	140	6%	Alžir	100	8%

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_asyappctza](#)), podacima pristupljeno 17.08.18. Podatke za 2017. pružio je NKT EMN-a (Ministarstvo unutarnjih poslova)

Slika 3: zahtjevi za azil: pet najčešćih državljanstava trećih zemalja kao udio ukupnih zahtjeva u EU-u za ista državljanstva

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_asyappctza](#)), podacima pristupljeno 17.08.18.

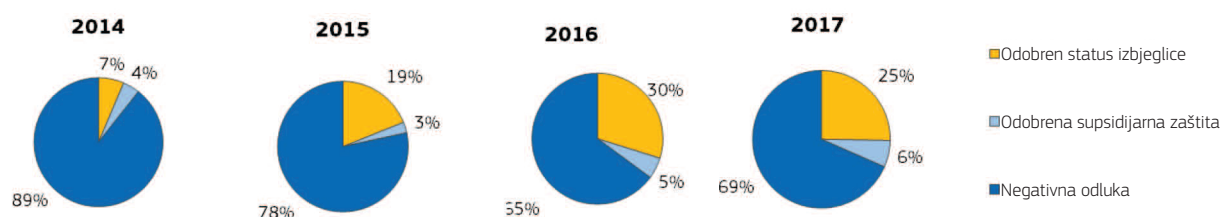
Napomena: grafikon treba čitati kako slijedi: Hrvatska je zaprimila 617 zahtjeva za azil iz Afganistana ili 1,29% svih zahtjeva za azil koje je EU zaprimio iz Afganistana tijekom 2017.

Tablica 2: zahtjevi za azil – prvostupanjske odluke prema ishodu (2014.-2017.)

	Odluke ukupno	Pozitivne odluke	Od toga:			Negativne odluke
			Status izbjeglice	Supsidijarna zaštita	Humanitarni razlozi	
2014	235	25	15	10	:	210
2015	185	40	35	5	:	145
2016	285	100	85	15	:	185
2017	1846	192	164	28	:	325

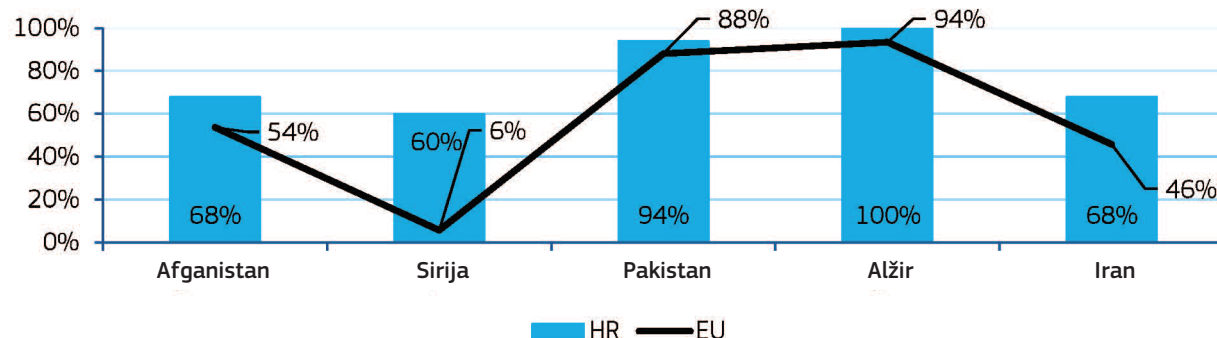
Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_asyappctza](#)), podacima pristupljeno 17.08.18.

Slika 4: zahtjevi za azil – prvostupanjske odluke prema ishodu (2014.-2017.)

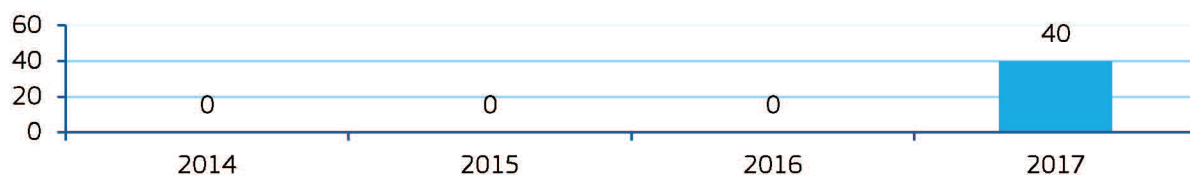
Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_asyappctza](#)), podacima pristupljeno 17.08.18.

Slika 5: stopa negativnih prvostupanjskih odluka prema pet najčešćih državljanstava podnositelja zahtjeva u usporedbi s EU-om za ista državljanstva

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_asydcfsta](#)), podacima pristupljeno 30.03.18.

Slika 6: preseljeni državljani trećih zemalja (2014.-2017.)

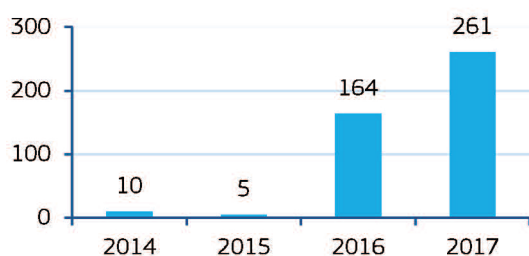

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_asyresa](#)), podacima pristupljeno 02.05.18.

2. MALOLJETNICI BEZ PRATNJE

Slika 7: maloljetnici bez pratnje koji su podnijeli zahtjev za azil (2014.-2017.)

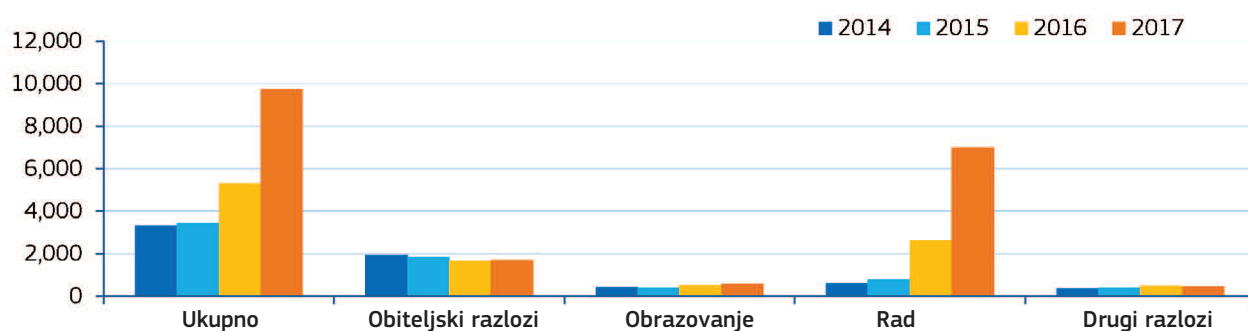
	2014	2015	2016	2017
Maloljetnici bez pratnje (ukupno)	N.P.	5	N.P.	N.P.
Maloljetnici bez pratnje koji su podnijeli zahtjev za azil	10	5	164	261

Izvor: Eurostat Podnositelji zahtjeva za azil koji se smatraju maloljetnicima bez pratnje prema državljanstvu, dobi i spolu Godišnji podaci (zaokruženi) ([migr_asyunaa](#)), podacima pristupljeno 04.04.18.; NKT-ovi EMN-a

3. ZAKONITE MIGRACIJE I MOBILNOST

Slika 8: prve dozvole za boravak, prema razlogu (2014.-2017.)

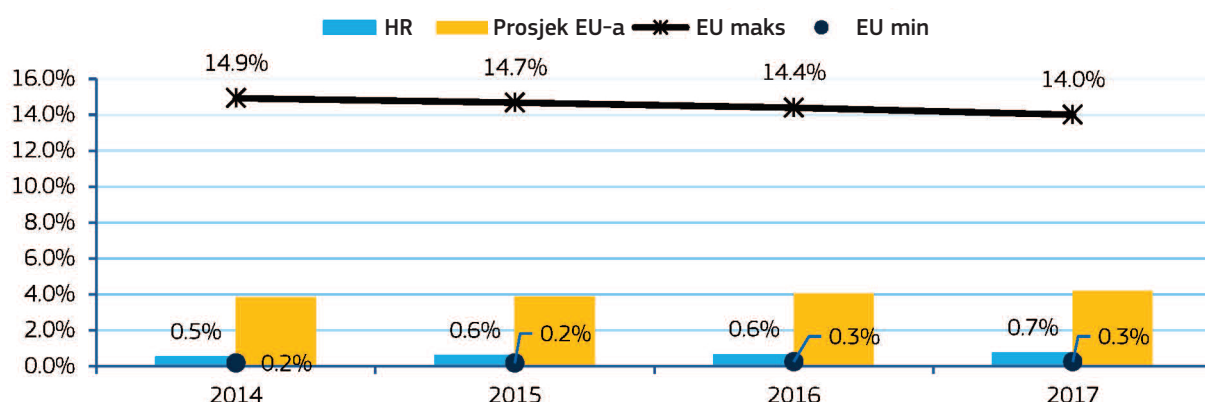
Izvor: Eurostat ([migr_resfirst](#)), podacima pristupljeno 17.07.2018.

Tablica 4: prve dozvole za boravak: pet najčešćih državljanstava trećih zemalja (2014.-2017.)

2014		2015		2016		2017	
Državljanstvo	Broj	Državljanstvo	Broj	Državljanstvo	Broj	Državljanstvo	Broj
Bosna i Hercegovina	1 002	Bosna i Hercegovina	866	Bosna i Hercegovina	2 382	Bosna i Hercegovina	5 526
Srbija	456	Srbija	446	Srbija	678	Srbija	1 031
BJRM	261	SAD	251	Ukrajina	294	Ukrajina	463
SAD	252	BJRM	234	SAD	254	SAD	413
Kosovo	195	Kosovo	219	BJRM	249	Kosovo	339

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama ([migr_resfirst](#)), podacima pristupljeno 17.08.18.

Slika 9: državljani trećih zemalja s dozvolom za boravak kao udio ukupnog stanovništva u Hrvatskoj, prosjeka EU-a te maksimalne i minimalne razine u EU-u (2104.-2017.)

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama (*migr_pop1ctz*), podacima pristupljeno 17.08.18.

4. NEZAKONITE MIGRACIJE I POVRATCI

Tablica 5: broj državljana trećih zemalja kojima je na vanjskim granicama odbijen ulazak (2014.-2017.)

Državljanima trećih zemalja:	2014	2015	2016	2017
Odbijen ulazak na vanjskim granicama	8 645	9 355	9 135	10 015
Otkriveno da su nezakonito prisutni	2 500	3 295	3 320	3 495
Naložen povratak	3 120	3 910	4 730	4 400
Vraćeni nakon naloženog povratka	2 245	1 940	1 890	2 125

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama (*migr_eifrs*) (*migr_eipre*) (*migr_eiord*) (*migr_eirtn*), podacima pristupljeno 17.08.18.

Tablica 6: broj vraćenih državljana trećih zemalja (2014.-2017.)

	2014	2015	2016
Dragovoljni odlazak	830	1 250	940
Prisilno udaljenje	1 415	690	950
Ukupno	2 245	1 940	1 890

Izvor: Statistički podaci Eurostat-a o migracijama (*migr_eitr_vol*), podacima pristupljeno 17.08.18.

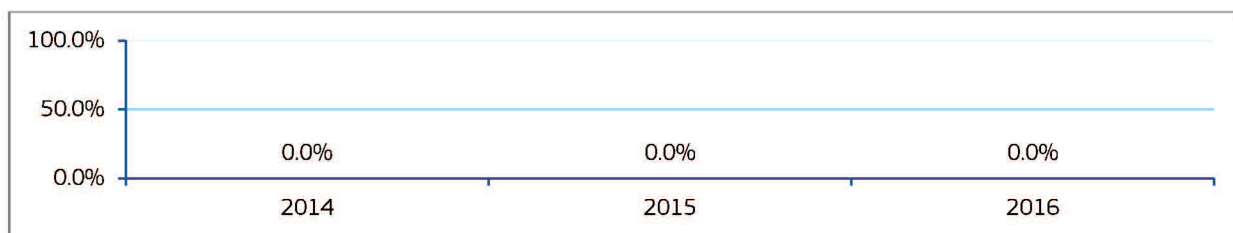
5. OSIGURANJE VANJSKIH GRANICA EUROPE

Tablica 7: broj zahtjeva za schengenskim vizama (2014.-2017.)

	2014	2015	2016	2017
Jedinstvene vize (vize za kratkotrajni boravak)	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.

Izvor: GU Migracije i unutarnji poslovi – potpune statističke podatke o vizama za kratkotrajni boravak izdaju države članice Schengenskog prostora

Slika 10: zahtjevi za jedinstvenim vizama zaprimljeni u Hrvatskoj kao udio ukupnog broja takvih zahtjeva u svim konzulatima država članica Schengenskog prostora (2014.-2017.)

Izvor: GU Migracije i unutarnji poslovi – potpune statističke podatke o vizama za kratkotrajni boravak izdaju države članice Schengenskog prostora

Tablica 8: pet država u kojima je podnesen najveći broj zahtjeva za vizama za Hrvatsku (2014.-2017.)

2014		2015		2016		2017	
Država	Broj	Država	Broj	Država	Broj	Država	Broj
N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.
N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.
N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.
N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.
N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.

Izvor: GU Migracije i unutarnji poslovi